

Alia ligos... dar sum... toti visus... urala ge... ?

Jog niekas... del nestol... u patyrim... kiti atsak... styrimas... Chromikas... stas Vyrų... ir nanykte... kad reikalinga... pradeti gyd... una ir spju... likon elektro... lina. Pagydu... os instrumen... dij. Jeigu ne... ane liandien...

vo. Zarnu... Reumatizmas... liza nesirgda... avimas DYKAI... edeliomis... ir 1920... New York

ikata!

si savo dantis.

Taisome ant smok escio.

ly

oklyn, N. Y.

S

ar jums jau yra... yduole prasalinim... iku alinimo?

R GALIMA RASTI... plauke tonikas), tai pasekmingiausia... ataku silnikimo. Be... plaukus, padaro juos... il bilzganais.

asirašiusi kompanija... en-Rayto Plauku Te... šikai prasalina ple... inkima.

te Sen-Rayto Plauku... ptikose arba pūtik... o, šauai 8 oz. (pas... už \$1.00; 4 oz. —

na, pažymėdami su... padengimui perio...

Ohio.

se stampo, su kuris... SEN-RAYTO PLAUKU

R MOS

ir mediniai namai su... (nešama ir priema... mieste ir visuose pri... rik. Jamaica, Massch... latbush, South Brook...

\$1,000 nuo \$150 iki \$200
— \$3,800 iki \$18,000
— \$4,800 iki \$20,000
— \$11,000 iki \$30,000

ilmas ant namų, nemoka mums ir apr...

ir gyvuliams apie New... fijos, kur geriausias... apgyventa. Pardodamas

CO.

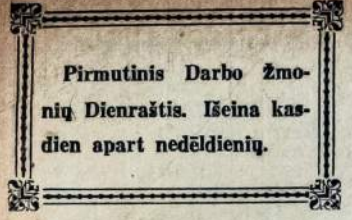
et BROOKLYN, N. Y.

ELBA

LLERI

egs, daugiaus be jo neapsieina... ugojimo, jis yra patenkins...

KARAS) al jis nėra tikras ir jis tūbu... gi galima gauti pas išdirbin... roadway, New York

L A I S V I E

LITHUANIAN DAILY

No. 94. Telephone 3878 Stagg. Brooklyn, N. Y., Kev., 22 d. Balandžio, (April), 1920. PAVENIO NUMERIO KAINA 3c. Metai X, Dien. II.

STREIKIERIŲ ATKAKLI KOVA VIS DAR TĖSIASI.

Kaltinama brolijos viršininkus už suvedžiojimą

Vidur-vakarių darbininkai yra 99 nuosimėiais galingi streiko kovoje.

Washington, 21 d. balandžio. — "Streikieriai negrįžs į darbą! Mes tapome suvedžiotais ir apie tai pranešime darbininkams, kad suvedžiojimo rolę atliko brolijos viršininkai." Taip pasakė Edward McHugh, brolijos generalio išpildančiojo komiteto pirmininkas, apleidamas Union Railroad stotį, kur federališka algų komisija laikė savo pirmą sesiją nusprendimui kaip sutikti streiko pavojų, kuris su paralyžiavo gelžkelių transportaciją visoje Amerikos šalyje ir iššaukė į viešąją kovą 100,000 darbininkų.

Vidur-vakarių sukilėliai yra 99 nuosimėiais galingi savo kovoje, taipgi kituose distriktuose, išskyrus Philadelphia, streikieriai yra neapgalimi. Jie pasiryžo kovoti be jokių nusileidimų. Mažiau negu vienas nuosimtis sukilėlių streikierių Chicagoje ir St. Louis sugrįžo į darbą, sulyg jų dviejų miestų streikierių atstovų W. Robinson ir James

BAISŲ MUŠIAI ANT LENKIJOS FRONTO

Bolševikai sumušė lenkus trijose vietose.

London, 20 d. bal. — Tarybų valdžios telegrama iš Maskvos praneša apie didelius mušius keliose vietose ant Lenkijos fronto. Bolševikai taipgi pasekmingai nuėjo pirmyn linkui Juodųjų jūrių. Pranešimas skamba sekantia:

"Borisovo apskrityje mes atpušėm priešų pirmynėigą ir uždavėm jiems didelį smugį. Mozyrų apskrityje smarkiai mušiamės su priešu ties Berezina upe. Kamenec-Podolsko apielinkėje, į šiaurę nuo Uscica, raudonos armijos kovojimas yra pasekmingas.

"Ties Juodomis jurėmis mes sumušėm lenkus ir privertėm juos pasitraukti 7 mylias atgal į piet-rytus nuo Lazarevskaja."

ČECHAI PRISIDĖJO PRIE RUSIJOS DARBININKŲ KOVOJE PRIEŠ JAPONUS.

Harbin, Mandžurija, 21 d. balandžio. — Čechai kariviai prisidėjo prie rusų darbininkų kovoje su japo-

nantinopolyje, ir kad dabartinėse aplinkybėse negalima suteikti visų tautų piliečiams lygias komercijos teises Turkijoje.

Tame laiške, sakoma, talKininkai primena prezidentui, jog Amerika neima atsakomybės už Turkiją, ir todėl neprivalo kritikuoti talKininkų nuosprendžius.

Revolucija Meksikoj

Generolas Urbaljo su 1,200 Carranzos kareivių prisidėjo prie Sonoros revoliucionierių.

Augua Prieta, Sonora, 21 d. bal. — Didelis skaičius Carranzos kareivių Chihuahau sukilo prieš Meksikos prezidentą ir prisidėjo prie Sonoros revoliucionierių. Generolas Pina paskelbė, jog generolas Francisco Urbaljo su 1,200 Carranzos kareivių sukilo mieste Santa Rosalia ir žada dėtis prie Sonoros revoliucionierių. Didelis skaičius Urbaljo kareivių susideda iš Yaqui indijonų.

GRUNAU VĖL TAPO IKALINTAS

Atsisako duoti kauciją.

Keturi kiti streiko vadovai taipgi tapo uždaryti kalėjiman.

Chicago, Ill., 21 d. bal. — John Grunau, Chicagos gelžkelių prezidentas vėl tapo įkalintas apskrčio kalėjime Joliet miestelyje. Jį suareštavo ir įkalino federališki afficierai, kuomet Grunau atsisakė užsistatyti \$10,000 kaucijos. Jisai buvo suareštuotas pereinoteje savaitėje, ketverge, kartu su 24 kitais streiko vadovais. Federališkieji viršininkai sako, jog Grunau sulaužė savo prižadą laikytis nuošaliai nuo unijistų susirinkimų.

Kiti streik. vadovai, kurie antru sykiu tapo įkalinti, yra sekantieji asmenys: R. Miller, Harold E. Reading, Samuel Cartwright ir H. A. Daley.

Prokuroras Clyne paskelbė, jog dar daugelis kitų bus įkalinti.

Iš vėliausių pranešimų matyti, jog chiegiečiai streikieriai yra pasiryžę atkakliai kovoti, nepaisant, kad jų vadovai tapo pasodinti kalėjimuose. Pas streikiarius dvasia pakilus. Visi jie yra persitikrinę savo laimėjimu.

BAISI VĖTRA PADARĖ DAUG BLĖDIES VAKARINĖSE VALSTIJOSE.

Denver, 21 d. bal. — Vienuliška vakarinių valstijų nukentėjo didelius nuostolius, kuomet pereinote subarinoje prasidėjusi vėtra Montanos valstijoje perėjo per rytinę dalį Idaho, šiaurinę

New Mexico, šiaurinę Arizoną, Colorado, Wyoming, Utah, South Dakota, Nebraska, Iowa ir Kansas.

Antra audros diena visiškai suparalyžiavo gelžkelių, kurie įeina į Denver, ir užblokavo gatves taip, kad niekam negalima išvažiuoti žemiau miesto.

Septyni pasąžieriniai traukiniai priversti buvo stovėti laukuose iš priežasties baisios snieginės vėtros. Šimtai vyrų, moterų ir vaikų pasąžierių perleido subatos naktį ir nedėlią vagonuose, neturėdami visiškai maisto ir be miego. Daugeiliui reikėjo dar kitą naktį taip praleisti.

Sniegas buvo pusantros pėdos gilio. Šaltis siekė iki 27 laipsnių žemiaus zero.

Šiaur-vakarinėje Nebraskoje ir Wyoming valstijoje vėtra buvo tokia didelė, kokios nematyta per 6 metus. Prekiniai traukiniai buvo visiškai sustabdyti. Pasąžieriniai traukiniai taip-pat buvo suparalyžiuoti.

FRANCIJOS DARBININKAI RENGLIASI PRIE APVAIKŠČIOJIMO PIRMOS DIENOS GEGUŽĖS.

Paris, 21 d. balandžio. — Generalė Darbo Federacija kviečia visus Prancūzų darbininkus nedirbti pirmą dieną gegužės, tikslu, kad paskubinus atnaujinimą draugiškų ryšių su Tarybų Rusija ir pagreitinus nacionalizavimą visuomenės patarnavimo įstaigų.

FRANCUZAI DARBININKAI RAGINA VALDŽIĄ ATŠAUKTI KAREIVIUS IŠ VOKIETIJOS.

Atsišaukime delei pirmos gegužės streiko, reikalaujama evakuoti Vokietijos miestus.

Paris, 21 d. bal. — Generalės Darbo Federacijos atsišaukime į visus Prancūzų darbininkus švesti pirmą dieną gegužės, reikalaujama atšaukti francūzų kariumenę iš Vokietijos miestų, panaikinti naujas kolonijų ekspedicijas, tokias kaip Syrijos dabartinis laikas, ir paliuosuoti iš kariumenės 1918 m. klesos kareivius. Minėtus reikalavimus norima įkūnyti, kad parodižius pasauliui, jog Prancūzijos darbininkai trokšta taikos.

15 YPATŲ ŽUVO AUDROJE.

Little Rock, Ark., 21 d. balandžio. — Penkiolika ypatų tapo užmušta ir daugelis pavojingai sužeista audroje, kuri perdėjo per šiaurinę ir vakarinę dalį Arkansas valstijos 18 d. balandžio. Iš pranešimų pasirodo,

jog šią valstiją aplankė dvi audros. Viena jų perėjo per 4 apskrčius vakarinėje dauglyje, o kita padarė daug blėdies vienam šiauriniame apskrityje. Daugeelis namų tapo sugriauta Leadhill ir St. Joe miesteliuose. Keliolika ypatų sužeista.

Sprendžiant pagal šiuos nelaimingus atsitikimus, galima sutikti, jog profesorius Porta, kuris pranašavo pasaulio pabaigą, turėjo teisybę, bent dalinai, sakydamas, jog bus didelės vėtros ir blogi orai. Tai yra retas atsitikimas, kad balandžio mėnesyje snieginės audros sugriautų namus arba sulaikytų traukinius, kaip kad įvyko šiame pavasaryje.

REIKALAUJA PREZIDENTO WILSONO SUTEIKTI AMNESTIJĄ.

Washington, 21 d. balandžio. — Prezidentas Wilsonas vėl gavo reikalavimus paliuosuoti iš Suvienytų Valstijų kalėjimų ypatas, kurios yra prasikaltę tikrai už priešingas kareiviuos. Šiuo sykiu reikalavimus įteikė piliečių amnestijos komitetas, susidedantis iš keliolikos žymių liberalų. Delegacija, su Basil M. Manly, komiteto pirmininku priešakyje, atėjo į Baltąjį Namą 19 d. balandžio prieš piet ir įteikė savo reikalavimą, memorialo formoje, Baltojo Namu klerkui Rudolph Forster, ir paprašė, kad jisai įduotu jų apeliaciją prezidentui Wilsonui.

Jeigu ir dabar prezidentas neatkreips atydos, Manly sako, komitetas tuomet parūpins rezoliucijas abiejuose kongreso butuose, ir griežtai pareikalaus laisvės del visų politišku kalinių.

KOVOJA PRIEŠ DRABUŽIŲ BRANGUMĄ.

Pietinėse, vakarinėse ir rytinėse valstijose organizuojasi klubai, kurie dėvės darbinus ir senus drabužius.

"Darbinų drabužių klubai" yra vėliausia Amerikos naujienybė. Vyrų ir moterų, beveik visoje Amerikos šalyje pradėjo bendrai kovoti prieš drabužių brangumą. Šitie klubai susideda daugiausiai iš mokyčiausių žmonių, baveizdan universitetų profesorai, studentai, dramaturgai, redaktoriai ir kiti.

Šios rūšies kova prasidėjo pietinėse valstijose, ir išsiplatino beveik visioje šalyje. Dabar "Darbinų Drabužių Klubai" jau susitvėrė sekančiuose vietose:

Roanoke, Va. — 1,400 na-

rių prisirašė prie minėtos organizacijos.

Greenville, S.C. — Daugeilis žymių biznierių ir profesionalų dėvi "overalus" darbinus drabužius. Miestelyje Hickens, kuris randasi netoli nuo čionai, overolų klubas susitvėrė iš 200 narių.

Columbia, S. C. — Kiekvienas South Carolina universiteto narys sutiko dėvėti overolus, kovai prieš drabužių brangumą. Turtuonių drabužių — frakų, o jūliai nutarė nedėvėti vakarivietoje nešios mėlynus overolus.

Richmond, Va. — 15,000 vyrų prisirašė prie "Senų Drabužių ir Overolų Klubu."

Atlanta, Ga. — Tveriasi overolų klubas. Tapo užsakyta pasiuti 3,000 porų darbinų drabužių.

Spokane, Wash. — Ugnies departamento viršininkas A. L. Weeks ir daugelis ugnia-gesiu jau dėvi \$8.00 rudens darbinus drabužius. Weeks paskelbė, jog tikros uniformos, kurios kainuoja \$72.00, bus nešiojamos tikrai tam tikru laiku.

Roseburg, Ore., New Haven, Conn., ir New Yorke taip-pat pradėta tvirti panašūs klubai kovai prieš drabužių brangumą.

3,000,000 STUDENTŲ CHINIJOS STREIKUOJA PROTĖSUODAMI PRIEŠ JAPONUS.

Shanghai, 21 d. balandžio. — Protestuodami prieš slaptas ir neteisotas derybas su Japonija delei Shantungo klausimo, 3,000,000 chinų studentų 14-koje šiaurinių Chinijos provincijų išėjo į streiką, sulyg čionai gautų pranešimų.

RASINĖS RIAUŠĖS N. CAROLINA VALSTIJOJE.

Trys ypatos užmušta ir du sužeisti.

Winston, Salem, N. C., 21 d. bal. — Ex-šerifas Reed Joyce ir du juodveidžiai tapo užmušti, o policistas Jeff Mathews ir dar vienas juodveidis sužeisti kulipkomis rasinėse riaušėse, kurios įvyko negrų valgykloje Walnut Cove miestelyje. Du žmonių būriai įieško pabėgusios Stokes apskrityje juodveidžio Hairston, kuris yra įtariamasis minėtų riaušių vadovavime.

IŠ LIETUVOS. (Iš Lietuvos Laikraščių) UŽPALIAI.

Norėdami laimėti rinkimus į valgčiaus tarybą krikščionys dem. pasikvietė talKon davatkas, kurios po kaimo bėgiojo parašus rinkdamos. O rinkimų dienoje, tai su patamsiu atėjo rinkimų vieton. Kad ir labai darlavosi tačiaus rinkimų nelaimėjo.

Kaina: Suv. Valst. ir Kanadoj — metams \$6.00; pusei — \$3.00; 3 mėnesiams — \$1.75. Kitose šalyse: metams \$8.00; pusei metų — \$4.00

PRAMONININKAI REIKALAUJA SUV. VALSTIJŲ VALDŽIA ATIDARYTI PEKYBĄ SU RUSIJA.

60 Amerikos firmų įteikė valst. sekretoriui reikalavimą.

New York, 21 d. bal. — Šešios dešimtys Amerikos firmų ir korporacijų pasiuntė iš šio miesto Washingtono administracijai rezoliucijas, reikalaujančias leidimo Amerikos pramoninkams daryti prekybą su Rusija. Rezoliucijos tapo pasiūstos valstybės sekretoriui. Jas parūpino specialis komitetas, kuris tapo išrinktas pramoninkų laikytame susirinkime Astor viešbutyje, pereiną seređą, po vadovystė Amer. komercinės draugijos delei pakėlimo prekybos su Rusija.

Rezoliucijose pažymėta, kokiais būdais galima būtų Amerikos pramoninkams naudotus Rusijos turgavietėmis, taipgi paduota kitų šalių padaryti plenai delei komercijos su Rusija. Be to, įteikta protestas prieš Britanijos sabotažą ant Amerikos pramonės. Iki šiam laikui Amerikos firmos negalėjo vesti prekybos su Rusija kitaip, kaip tikrai per Anglijos firmas. Net Amerikos komercinės kablegramos turi eiti per Londoną ir gauti oficiališką Anglijos komercinės vyriausybės užtvirtinimą.

Pavieniai pramonininkai ilgą laiką protestavo prieš tęsimą tokios tvarkos.

Bruno Schill, Rusijos ir Baltijos kompanijos prezidentas, kuris prižiuri garlaivių liniją tarpe New Yorko ir Revelio, Estonijos uosto, paskelbė sekančius faktus:

"Per Revelį plaukia Rusijon labai didelis sakičius išdirbtų prekių beveik iš visų pasaulio dalių, išshiriant Ameriką, kuri yra priversta vesti reikalus tikrai per Angliją. Prekiniai siuntiniai iš Revelio pasiekia Petrogradą bėgyje šešių valandų. Iš Petrogrado jos būna išvežtos po visas Rusijos dalis.

"Principiališki prekybos vedėjai su Estonija yra anglai, kurių laivais tapo užkrimšta beveik visa Revelio prielauka, ir kurie yra tarpininkais del visų kių šalių.

"Nepaisant, kad Brianijos valdžia pastatė savo karriškus laivus arti Estonijos salų Oesel ir Dago, ir nepaisant, kad ji galėjo lengvai uždrausti vežimą prekių Rusijon per Estoniją, šie faktai parodo, jog kuomet Anglija nei kiek mažiau negalėjo mylėti bolševizmo, ji labiau mylėjo prekybą."

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on April 21, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on April 21, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on April 21, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on April 21, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ.

Published by the

Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc.
Every day, except Sunday, at 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone Stagg 3878.

Yearly subscription rates: in U. S. \$6.00; foreign countries—\$8.00.

Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the act of March 3, 1879.

IR VĖL BUS ABLAVOS

Pradžioje sausio buvo padaryta generalės ablavos visoje šalyje ir suareštuota apie penki tūkstančiai žmonių. Dabar visus areštuotus tardo, teisia ir išneša nuosprendį. Jau 390 paskirta deportuoti, kiti paliuosuoti, trečių tardymai neužbaigti ir jie dar nežino savo likimo, valdžia dar su jais nespėjo apsidirbti.

Dabar jau vėl rengiamasi prie naujų ablavų ir, matoma, didesnių. Dabar ponas Palmeris užreiskė, kad Trečiasis Internacionalas kelias Amerikoje visokius neramumus ir kad to Internacionalo pasekėjai dabar išsukaukė gelžkelininkų streiką. Palmeris pareikalavo, kad gelžkelių kompanijos pridėtų jam visų savo darbininkų pavardes, kurie tik ima dalyvumą streike. Vadinasi, dabar, veikiausiai, bus priskaityti prie bolševikų bei komunistų ir tie gelžkelių darbininkai, kurie išėjo į streiką, o jų skaitlius gana didelis ir jie, drašiai galima sakyti, nieko bendro neturi su bolševizmu bei komunizmu, nes jų reikalavimai ekonominio pobūdžio.

Negana to. Palmeris užreiskė, kad jau turis savo rankose "svarbių" dokumentų, kuriuos siuntinėjusios komunistų, komunistų darbininkų ir aidoblistų partijos. Remiantis šiais dokumentais bus daugelis areštuota.

Toliau norima suversti visą kaltę šio gelžkelių darbininkų streiko ant taip vadinamų radikalų, Trečio Internacionalo simpatizatorių. Todėl gali atsitikti ir taip, kad bus daromos ablavos ir ant Socialistų Partijos skyrių ir narių, nes pastaroji irgi nutarė prisidėti prie Trečio Internacionalo.

Kaip matome, tai vėl užeis reakcijos audra, vėl prasidės kratos, areštai ir į kalėjimus kimsimai; vėl bus tūkstančiai suareštuoti.

Pirmosios ablavos, pirmoji reakcijos audra mums išrodė nepaprastai apsirėškimi. Dabartinė reakcijos audra, prie kurios jau rengiamasi, neišrodys tokia nepaprasta. Toliau tos audros bus kasdienintu apsirėškimi. Ir turime pasakyti, kad jos bus dažnesnėmis ir smarkesnėmis. Kada buvo daromos pirmos ablavos, tai buržuazija ne tik sakė, bet ir tikėjo, jog po šitų ablavų, po suareštavimų kelių tūkstančių raudonųjų, visoje šalyje užviešpataus šventa ramybė ir buržuazija galės lengviau atsikvėpti. O kas išėjo? Darbininkų judėjimas ne tik kad nenusilpnėjo, bet atpenč, padidėjo. Į streiką išėjo net tokie ištikimi valdžiai darbininkai, kaip kad gelžkelių.

Suprantama, buržuazija, kapitalistinė spauda ir valdžia ir čia nori visą bėdą suversti ant bolševikų ir kitų radikalų. Ir čia norima visuomeni dalyką perstatyti taip, būk gelžkelių unijos darbininkai yra ištikimi šiai šaliai, bet juos suklaidino, sukurstė "raudonieji". Čia vėl norima visuomenės mintį nukreipti kiton pusėn. Gi tikrenybėje yra visai kitaip. Tikrenybėje yra taip, juo reakcija daugiau siaučia, juo ji labiau sėsta, tuo darbininkų judėjimas smarkiausiai plėtojasi. Pasaulio darbininkų judėjimo istorija nežino tokių atsitikimų kur reakcijos šėlimas, reakcijos audros, kad ir stipriausios, kad ir galingiausios, būtų darbininkų judėjimą užsmauge ir kad šalyje būtų įvykus tokia ramybė, kokią pagedauja buržuazija. Abelnai, reakcija visur ir visuomet pati sau duobę kasa, į kurią paskui ir įkrinta. Amerika išimtimi negali būti.

Dabar jau išneštas nuosprendis deportuoti 390 negeistinių elementų. Nemažą skaitlių jų jau deportavo. Lai padaro naujas ablavas, lai padaro naujus areštus ir nusprendžia deportuoti kelias dešimtis tūkstančių, vienok tuomi darbininkų judėjimo nepasmaugs, jis kaip ejo, taip ir eis savo keliu.

O kad taip bus, tai ir pati buržuazija turėtų matyti. Juk dabar jau pradėjo areštuoti gelžkelininkų streikerių vadus. Jau suareštuota net kelios dešimtys, ir sakoma, kad bus suareštuota virš dviejų šimtų. Vyriausio gelžkelininkų unijos vadai priešinasai streikui. Viskas daroma, kad tik ji sulaužius, kad tik privertus darbininkus grįžti darban. Vienok jis dar tęsiasi. Darbininkai, nepaisydami areštų, neatkreipdami atydos į savo viršininkų šauksmus grįžti darban, streikuoja. Žinoma, streikas, prie tokių aplinkybių, gana sunkus ir negali būti pilnai nusisekusiu, bet faktas pasilieka faktas, kad darbininkai jau nesibijo reakcijos šėlimo, nesibijo areštų ir kalėjimų, o eina savo keliu, sunkios kovos keliu.

Ne radikalai kelia šalyje neramumus, bet tos gyvenimo aplinkybės, kurias kapitalistinė sistema patiekė ir kurias darbininkus įstumė.

K. Rugienius.

RUOŽAI IŠ KANADOS LIETUVIŲ GYVENIMO.

(Pabaiga.)

Kuomet Kanados valdžia įvedė priverstiną kareivystę, nuo to laiko vėl viskas pradėjo kitaip virsti; lietuviai, kurie nenorėjo kariauti, išbėgiojo ir tuo būdu socialistų kubpa visai nustojo gyvavus, o S. L. K. dar vis laikėsi, bet jau tik keli nariai.

Šitaip dalykams stovint, sausio 17 d., 1918 m., užimniau J. Zebrauskui, kad reikia likviduoti S.L.K., kad dabar proga mums, pasikalbėjus su draugais, visą kuopos turą paskirti į L.S. Apsigyrimo Fondą, pirma, negu tie pinigai teks vienai ypatai ar kur kitur. Jis nei šiap, nei taip man atsakė, bet su tuom nesutiko. Jis priešinosi netam, kad draugijos turą atiduoti Apsigyrimo Fondui, bet jam vis dar buvo gaila draugijos, kuri palaiškė surišus vakarinės Kanados lietuvių vienybėje. Jam buvo gaila draugijos, ant kurios piknikų vasaros laiku sukviestas Albertos ir Saskatchewano provincijų lietuvius (ūkinkus). J. Zebrauskas, nepailstančiai veikdamas, nei vieno pikniko, nei vieno baliaus ar mažiausio susirinkimo nepraleisdavo be programo, prakalbų ir aukų rinkimo.

Būdamas "bosu" ant gelžkelio, jisai daugiausiai rūpinosi darbininkų apšvietimu. Kad ir tamsiausias darbininkas pas jį padirbęs turėjo susiprasti, nors paviršutiniai. Vasaros laiku jis toli nuo darbininkų nuėjęs eiles rašydavo, kartais visai užmiršdavo, kad čia jo darbininkai kur-nors dirba. Darbininkas ir nedirbęs dieną vis gavo pilną laiką; tokiu būdu nėra stebėtina, kad J. Z. tapo pavartytas nuo vietos ant visados. Tokią lengvą vietą turėjus per kelėtą metų, jam buvo labai sunku pradėti dirbti dirbtuvėje, vienok jis nepaisė, visuomet buvo linksmas, veiklus ir ne daug laiko truko, kaip jį pažinojo ne vien dirbtuvės darbininkai, bet ir bosai, kaip raudoniausiu ypata. To viso pasekmėje jo namuose įvyko kratos, buvo tyrinėtas policijos stotyje, žodžiu, jo vardas buvo pirmutinis policijos knygo-se.

Nesistengiau jam vienam įkalbėti, kad reikia likviduoti draugiją, bet kaip pirmutininko prašiau, kad neprimtų naujų narių, pirm, negu mes senieji nutarsim, ką daryti. Jis visgi neklausė ir kuomet aš buvau susirgęs (gal nežinojo, kadangi gyveno kitiame miestelyje), sušaukė ten susirinkimą, priėmė naujų narių ir kuopelė dar tulą laiką gyveno.

Galų gale, "Laisvės" No. 66, 1919 metais, štai koki pranešimą randame: "Čion gyvuojanti Susivienijimo Lietuvių Kanadoje Pašelpinė Draugija jau nuo pradžios šių metų buvo rengiama likviduoti, tai rug-

pjučio 4 d., 1919, įvykus vienu balsu nutarta likviduoti. Turtas tapo paskirtas šiaip: \$40.00 "Laisvės" dienraščiui, ir \$45.00 "Rankpelniui".

Draugijos visi nariai privėjo prie L.D.L.D. 67-tos kuopos, kurią sutvėrė lietuvių socialistų kuopa 17 d. rugsėjo, 1916 m., pavesdami jai visas pašelpinės dr-jos knygas, ir kitus likučius. Mažėjant lietuviams ten palikto tik viena draugijėlė, kuri dar vis ten kelis lietuvius laikys surištus draugišku ryšiu, pakolei visi neišnyks.

Čia irgi J. Z. labai geras darbas, kadangi jis laikėsi, kolei galėjo, o kaip likvidavo, tai ne vien turą sunaudojo į gerąją pusę, bet ir narius ir viską, kas tik ten buvo. Vienok reikia primuminti, kad tame darbe, ne vienas J. Z. dirbo, bet ten buvo gana sumanių vyrų, kaip tai: V. Užkuraitis, J. Gerulis ir kiti.

Winnipeg, Man.

Atsirasdus čion keliems mėnesiams lietuviams, 3 d. gruodžio, 1911 m., sutvėrė pašelpinę draugiją, po vardu: Didžio Lietuvos Kunigaikščio Vytauto. Tai buvo pirmutinė lietuvių draugija Winnipege. Nevaržė narių nuomonės, priėmė draugiją, kaip katalikus, taip ir laisvai manančius. Pasidauginus visokių pažūrų nariams ir nėsant kam išaiskinti draugijos vertę, parašyti gerą konstituciją, ir t. t. pradėjo kilti nesutikimai ir pabaigoje 1913 metų keletas karštų katalikų, matydami, kad negalima laisvamanių perversti ant savo pusės, atsiskyrė ir sutvėrė Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 148-tą kuopą. Nors jiems buvo prisiūsta S.L.A. konstitucija, vienok jie jos nesuprato ir tokiu būdu pasirasė savo konstituciją, kokia jiems patiko. Tarp kita ko, ten buvo pasakyta: "Prie šitos draugijos gali prigulėti tik katalikas žmogus, kuris pildo visas bažnyčios apeigas."

Primant naują narį, duodavo tam tikrą prisagą, per tai laisvesni žmonės negalėjo prigulėti ir ją pataisyti. Svarbiausią rolę lošė toj kuopoj ir tarpe visų lietuvių — Alekna, kuris turėjo biznį prie pat lenkų bažnyčios ir labai daug užkenkė laisvų draugijų gyvavimui. Galų gale visos 184 kp. komitetas pradėjo rūpintis vien tik dvasiškais reikalais: 1914 metais rinko pinigų nuo lietuvių ir pašauptų naujų narių, pirm, negu mes senieji nutarsim, ką daryti. Jis visgi neklausė ir kuomet aš buvau susirgęs (gal nežinojo, kadangi gyveno kitiame miestelyje), sušaukė ten susirinkimą, priėmė naujų narių ir kuopelė dar tulą laiką gyveno.

Kita S.L.A. kuopa suiro Montreale, susitvėrusi 1906 metais. Jeigu neturiu klaidos jų numerijoje, tai turėjo tą patį numerį 148-ta ir 1907 metais atsiskakė nuo S. L. A. ir pasivadino Susivienijimas Lietuvių Montreale. Atsiskyrimo priežastis bu-

vo tokia: mirus J. Balsevičiui, nebuvo išmokėta posmerstinė, kadangi visų narių mokestis buvo suvėlinta ir kuopa tapo suspenduota. Trečia S. L. A. kuopa mirė Hillechrist Alberta. Tos mirimo priežastis nežinoma.

Dabar gali būti aišku, kiek Kanados "vyrukai", organizuodami S.L.K., galėjo kenkti S.L.A. kuopoms.

D. L. K. Vytauto Draugija Winnipege irgi neturėjo pasekmių, kadangi jos augimui kenkė įvairūs fanatikai, bet, pasidėkojant broliams Pakniam ir kitiems laisvai manantiems lietuviams, draugija vis gyvavo ir gyvuoja, nors jau labai mažai narių turi, nes lietuviai išvažinėjo. Tačiau ir karės metu, kuomet Kanadoj siautė didelė bedarbė, minėta draugija šelpė iš savo izdo lietuvius ir nenarius, kurie neturėjo ką valgyti.

***

Toronto, Ont., lietuvių yra apie trys šimtai, vienok visą laiką nebuvo nei kokio judėjimo, visi paskendę letargo miege. Nuo seniai gyvuoja šv. Juozapo pašelpinė draugija ir Lietuvos Sūnų pašelpinė; prie to yra ir parapija, taip ir viskas. Rugsėjo mėnesį, 1917 metais, susitvėrė lietuvių socialistų kuopelė ir prisidėjo prie Socialist Party of Canada. Kolei dar buvo veiklesnių draugų, kaip tai: B. Ariauskas ir kiti, kuopelė gyvavo ir veikė, bet išvažinėjus veiklesniems ir persiekiojant iš valdžios pusės, kuopelė paio ir vėl tik liko šventųjų draugijos, kurios apart bažnyčios apeigų nieko nežino ir neužiima.

Pabaigos žodis.

Per septynioliką metų gyvenimo lietuvių Kanadoj, negyveno nei vienas lietuviškas inteligentas, ir kas blogiausia, kad rytinėje Kanadoje, kaip Montreal, Toronto, kur lietuvių daugiausia gyvena, nesiranda net, taip sakant, veiklių, sumanių, darbininkų. Šitokie darbininkai, kad ir kada užklysdavo į Montreala, tai tuoj ir vėl išvažiuodavo į Suv. Valst., kur yra didesnis lietuvių judėjimas ir darbo sąlygos geresnės, o tas viskas Montrealo lietuvių gyvenimą stūmė žemyn. Nors Montreala daug kartų aplankė kalbėtojai iš Suv. Valst., vienok mažai naudos teatnešė ir jie negalėjo susilyginti su vakarinės Kanados veikimu, nors ten labai mažas skaičius gyveno. Kad ir aukas pradėjus skaitliuoti, tai pamatysime, kad vakariečiai toli pralenkė rytiečius: Lietuvos Šelpimo Fondai surinkta \$260.00; "Laisvės" dienraščiui, rodos, \$64.65; R. R. K. apie \$29. Winnipego apsigyrimo fondai ir kitiems dalykams buvo renkama keletą kartų, žodžiu sakant, ten nebuvo nei mažiausia proga praleista be aukų rinkimo. Gi reikia atminti, kad tai tik keleto dešėčių lietuvių veikimas, ko rytinėj Kanadoj nebuvo girdėti, nors ten lietuvių skaitėsi šimtais.

Ljudniausias Montrealo lietuvių darbininkų tarpe

NE BOBOS, BET DRAUGO GAILA.

Juras Dičkus visą naktį Akių užmerkt negalėjo, Jį kankino baisios mintys — Vargšas net verkė turėjo.

Mat, jo mylima žmonelė Kitą vyrą pasigavo Ir abudu susitarę Kitan miestan išvažiavo.

— Jei ji būtų išsivežė Koki nieką sau mylėti, Tai aš nieko nesakyčiau, Ramu būtų ir tylėti;

Bet dabar... ji išviliojo Mano draugą kuogeriausį, Kurio man labai yr' gaila, Nes jis vargą kęs sunkiausiai.

Taip tad Dičkus vis kankinos, Gailėjos' ir aimanavo, Kad su "prakeikta boba" Geras draugas išvažiavo.

Bolio Sūnus.

apsireiškimas, tai tas, kad su Rusija, jie reikalauja žmoniškesnio gyvenimo. Taigi ir P. P. S. (Polska Partja Socialistyczna) pradeda pūsti į naują dūdą. Ji irgi už "taiką su Rusija."

Iš Socialistu iudėjimo.

AZIJOS SOCIALISTŲ SUVAZIAVIMAS.

Neseniai viename šiaurinės Mandžurijos mieste įvyko suvažiavimas Japonijos, Korejos ir Kinijos socialistų.

Nuspręsta išsiųsti delegatus Sovietų Rusijon.

Azijos socialistų nubudimas lošia didelę rolę, o ateityje dar didesnę suloš. Ligsiol Azijos liaudis giliu miegu miegojo, bet dabar ir ten jau prasideda nubudimas.

Neseniai mums teko patėmyti viename laikraštyje pranešimą, kad Korejos revoliucionieriai buvo susiviję sau lizdą Vladivostoke. Žinoma, Japonijai tai buvo peilis po gerklę. Baimė socialistinio judėjimo verčia Japoniją būti aršiausiu prieš Sovietų Rusijos.

BELGIJA.

Socialistinės jaunuomenės organizacija, kuri seniau veikė socialistų partijoje, nusprendė išstoti iš partijos.

Dabar socialistinės jaunuomenės organizacija eina išvien su komunistais.

FRANCIJOJE.

"L'Humanite" ir "Populaire" gina poziciją centro (vidurio). "La Vie Ouvrier" stoja už bolševikus. Pastaruoju laiku gimė dar du komunistų laikraščiai: "La Røvae Communiste" ir "Bulletin Communiste".

LENKIJOJE.

Lenkijos socialistų partija yra tokiame jau laipsnyje persigėrusi nacionalizmo raugo, kaip ir visos kitos socialistinės partijos. Bet Lenkijos darbininkams jau įkyrėjo jungas buržuazijos. Jie reikalauja taikos

su Rusija, jie reikalauja žmoniškesnio gyvenimo.

Dar visai ne taip seniai ji su aršiausiais nacionalistais bliovė, kad Lenkijai reikia Vilniaus — kad Vilnius esąs lenkų kultūros centras; ji kurstė lenkų visuomenę prie avantiūrių rytuose, tai yra, prie užgrobito Lietuvos ir Baltgudijos; ji garbino Belvedero caruką Pilsudskį. Dabar kitoks vėjas papūtė, tai ir ji "pakairėjo".

Lygiai tas pats ir su Lietuvos socialdemokratais. Kada gyvenimo liogika jiems užveža per nosį, tuomet ir jie pastato save skiauturę. Tuomet ir Gri-gaičiai pradeda kovoti.

ŠVEICARIJOJE.

Šveicarijos socialistų partijos Pild. Komitetas nutarė prisidėti prie Trečio Internacionalo. Matomai jis tą žingsnį padarė jau žinodamas partijos narių nuomonę.

Pereitais metais Šveicarijos soc. partija pertraukė visokius ryšius su Antruoju Internacionalu ir iki šiol neprigulėjo prie jokio Internacionalo. Dabar jau prisideda prie Trečio Internacionalo. Prisidėjimo darbas pavestas centro komiteto pirmininkui.

PALYGINIMAS.

Lenkijoje už prigulėjimą prie komunistų partijos baudžia 4—5 metais kalėjimo.

Lietuvoje už prigulėjimą prie komunistų partijos baudžia 8 metais kalėjimo. Amerikoje už prigulėjimą prie komunistų partijos baudžia nuo 5 iki 10 metų kalėjimo.

"Demokratija" visur lygi ir visur lygi klesinė justicija.

Bet vieną dalyką reikia išitėmyti: ten, kur darbininkų judėjimas stipresnis, ten, kur kapitalistinė valdžia priversta labiausiai skaitytis su darbininkų judėjimu, ten tų kategorinių bausmių nėra.

Italijos valdžia padėkime, neišdrįstų to padaryti, kadaro Lietuvos valdžia. Francijoje gelžkelininkų vadai tuoj tapo paliuosuoti, kuomet to pareikalavo darbininkai.

Susi stokes do pas syvo Balan vaišių miau, ti ir geguži mus, k stymy čia nių dr šiūomi ti. Ko darbai. Nosen nas har prenumo bar i š diečių d kad is t žaloms" Per d Draugai prenumo \$8.00; aukų \$ pren. \$ gas—pr užsiper A. Balt M. Kad A. Pilipi Giraitien Neman viskas, l buos dar kad hart tina ta si Draugi

Iš Wor ja rašo: "Drau štai del popieros ū. Ti ryti pir vertės \$ rata ši ruoja po apdarais: gianis, N kielaitis, I jaitis, J. V nis, K. V Bet ner kas is We buvo jau vėl vieną yra daugė kyti. Su tai Worce tegavau. savaicių centų dole

Balsas "Gerbia Aš, nuc vėj" apie praleisti t tai, nieko nes as jų lės pateka mas, kad n numerata, net ranka tų su laisl doleriais ir kaip nors p ma. \$2.00 \$5.00 aukuo so, kad nei pridėti. Su šird "Atžaloms".

Drg. V. Mass., pri prenumera M. Smigel Repeckos ir Metelionis vieną dole prenumeru džiarka is prenumeru B. Zmitriu Y., pren aukuoja, J bin, M. En si is Kemp meroja ir Taipgi M. kojo. P. T geport, Con \$1 aukuoja. fab, N.Y., aukuoja.

